

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/52/2021
Identifikačné číslo spisu: 6619010411
Dátum vydania rozhodnutia: 14.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6619010411.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného H. X. C. O. C. Š. H. , pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 14. októbra 2021 v Bratislave dovolanie obvineného H. X. podané prostredníctvom jeho obhajcu Mgr. Michala Markotána proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. novembra 2020, sp. zn. 4To/86/2020, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. sa dovolanie obvineného H. X. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 24. septembra 2020, sp. zn. 3T/99/2019, uznal obvineného H. X. vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. spáchanom v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. a) Tr. zák. a prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe.

Za to mu okresný súd podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 41 ods. 1 Tr. zák. a § 38 ods. 5 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil, aby poškodenej spoločnosti Dôvera zdravotná poisťovňa a. s. nahradil škodu vo výške 1 649,48 €, spoločnosti Kooperatíva poisťovňa a. s. škodu vo výške 348,46 €, G. X. škodu vo výške 6 678 € a Obecnému úradu Panické Dravce škodu vo výške 96 €.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený X. odvolanie, o ktorom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením z 11. novembra 2020, sp. zn. 4To/86/2020 tak, že ho podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený X. dovolanie z 8. marca 2021, ktoré bolo doplnené jeho

obhajcom Mgr. Michalom Markotánom z 30. apríla 2021; v dovolaní obvinený uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Tr. por.

Uviedol, že okresný ani krajský súd mu nevytvorili dostatočné podmienky pre úplné uplatnenie jeho procesných práv a ich postup považuje za nezákonný. Napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, ktoré ho vylúčilo z práva na obhajobu. Súd sa nevysporiadali s jeho obrannou argumentáciou ohľadne absencie preukázania subjektívnej stránky a právnou kvalifikáciou skutku. Jediný svedok, ktorý mal útok vidieť bol svedok B. X., o ktorého objektivite súd nepochyboval a ktorý vypovedal, že jeho úmyslom bolo hodením dlažobnej kocky rozbiť poškodenému okno. Uvedené korešponduje so skutočnosťou, že od vozidla bol vzdialený 6 - 7 metrov. Podľa znaleckého posudku č. 24/2019 bol poškodený výrazne ovplyvnený na obvyklom spôsobe života 6 dní od vzniku zranenia, s miernym obmedzením po dobu 14 dní od zranenia. Súd sa nevysporiadali s tým, že dlažobná kocka dopadla na sklo vozidla, ktoré malo mať určité vlastnosti a spĺňať určité parametre. Nebolo v kompetencii znalca z odboru zdravotníctvo skúmať, či hodenie dlažobnej kocky do skla vozidla, mohlo alebo nemohlo spôsobiť poškodenému vážnejšie zranenia. V dôsledku popísaných pochybení došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Skutok nemal byť právne posúdený podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 14 ods. 1 Tr. zák., a to jednak kvôli absencie subjektívnej stránky, „ako aj v dôsledku nenaplnenia skutkovej podstaty zločinu“; skutok ustálený napadnutými rozhodnutiami neobsahuje všetky zákonné znaky, pretože poškodenému úmyselne nespôsobil ťažkú ujmu na zdraví. Vyslovil názor, podľa ktorého subjektívna stránka nie je takou skutkovou okolnosťou, ktorú by dovolací súd nemohol skúmať; taká okolnosť navyše nie je v napadnutých rozsudkoch bližšie špecifikovaná.

Na základe týchto skutočností obvinený X. navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 Tr. por. a § 386 Tr. por. vyslovil, že napadnutými rozhodnutiami bol porušený zákon v § 2 ods. 4, ods. 9, ods. 10, ods. 12, ods. 19 Tr. por., § 213 ods. 3 Tr. por. a aby podľa § 388 ods. 1 Tr. por. „príslušnému súdu“ prikázal vec znova prerokovať a rozhodnúť.

K dovolaniu obvineného X. sa 19. marca 2021 a 19. mája 2021 vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec (ďalej len „prokurátor“) tak, že ho navrhol podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Uviedol, že s namietanými okolnosťami sa zrozumiteľne vysporiadal odvolací súd a jeho argumentáciu považuje za zákonnú a spravodlivú. Z obsahu dovolania nevyplýva, akým spôsobom a čím konkrétne malo dôjsť k porušeniu práva na obhajobu. Pripomenul, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistili súdy prvého a druhého stupňa; dovolací súd rovnako nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili. Dovolanie je určené k náprave právnych chýb rozhodnutia, pokiaľ tieto spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Dodal, že právne závery súdov mali oporu vo vykonanom dokazovaní a konanie obvineného jednoznačne smerovalo k ťažkej ujme na zdraví, ku ktorej nedošlo len preto, že poškodený bol za predným čelným sklom, ktoré intenzitu nárazu zmiernilo. Nezákonnosť znaleckého posudku nemožno vzhľadnúť len z nesúhlasu obvineného s jeho závermi; pribratie znalca malo svoje logické opodstatnenie a bolo odôvodnené hľadiskom zisťovania a objektivizácie skutkového stavu, najmä mechanizmom vzniku zranení, ich druhu, doby liečby a pod. Okrem toho, znalecký posudok bol len jedným z viacerých dôkazov, ktorý bol vyhodnotený spoločne s ostatnými dôkazmi.

K vyjadreniu prokurátora sa obvinený X. ďalej nevyjadril.

Dňa 2. júla 2021 bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného riadne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie. Následne najvyšší súd ako súd dovolací [§ 377 Tr. por.] predbežne preskúmal dovolanie obvineného i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote [§ 370 ods. 1 Tr. por.] a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať [§ 370 ods. 3 Tr. por.]. Zároveň, ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr.

por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd upozorňuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmvaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Vychádzajúc z týchto úvah, najvyšší súd konštatuje, že námietky obvineného X. ohľadne ne / existencie jeho úmyslu spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví (ktoré má podporovať výpoveď svedka X., okolnosti spáchaného skutku, ako aj znalecký posudok č. 24/2019) majú skutkovú povahu a ako také sú z rámca dovolacieho prieskumu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. časť za bodkočiarkou vylúčené. Tak, ako je skutok naformulovaný (popisujúci ako obvinený stojac na chodníku pred rodinným domom hodil betónovú dlažobnú kocku o rozmeroch 17 x 17 x 5 cm do čelnej skla vozidla ... následkom čoho prerazila čelné sklo a trafila poškodeného do čela, na čo tento prešiel s vozidlom do protismeru a ... narazil do železného stĺpu obecného rozhlasu ..., v dôsledku čoho mu bol spôsobený otras mozgu stredne ťažkého stupňa a ďalšie zranenia, ktoré si vyžiadali dobu liečenia 40 dní...), nepochybne vykazuje všetky znaky zločinu podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák.

Vo vzťahu k subjektívnej stránke sa žiada uviesť, že konajúce súdy zrozumiteľne vysvetlili, ako dospeli k záveru, že obvinený konal minimálne v nepriamom úmysle smerujúcom k ťažkej ujme na zdraví, keď v tejto súvislosti poukázali na výpovede poškodeného G. X., svedka B. X. (ktorého výpoveď obvinený v podanom dovolaní čiastočne dezinterpretuje, č. l. 111, 333) a nepriamo aj listinnými dokladmi v podobe zápisnice o ohliadke miesta činu a lekárskeho správ (s. 5 ods. 3 - s. 6 ods. 1 rozsudku a s. 4 ods. 4 - s. 5 ods. 3 uznesenia). K námietke obvineného, podľa ktorej v danej veci nemal znalecký posudok predkladať znalec z odboru zdravotníctvo najvyšší súd uvádza, že výber znalca závisí od skutočností, ktoré je treba objasniť a ktoré si vyžadujú odborné posúdenie; znalcovi MUDr. Baranovi položené otázky neindikujú, že by znalecký posudok podávala osoba, ktorá na to nemala potrebnú kvalifikáciu (č. l. 148, 344, 432). Navyše z odôvodnenia uznesenia je evidentné, že záver o (minimálne) nepriamom úmysle obvineného prijal krajský súd bez ohľadu na závery namietaného posudku (s. 5 ods. 3 uznesenia). K

výhradám týkajúcim sa tvrdeného zásadného porušenia práva na obhajobu, dovolací súd konštatuje, že tieto neboli nijako konkretizované, z ktorého dôvodu sa nimi nemohol zaoberať.

Na podklade týchto úvah najvyšší súd dovolanie obvineného X. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.